

складність виробничого процесу; характеристику продукції чи послуги; безпечність продукції чи послуги; економічні показники. Отже, моделі забезпечення якості відображають три різновиди взаємовідносин постачальника та споживача залежно від обсягів робіт, передбачених договором між сторонами.

Література: 1. Лункевич Н.М. Организационно – экономические основы формирования системы обеспечения нормативного (планируемого) уровня качества готового продукта. – М.: Стройиздат, 1991. – 166с. 2. Міжнародні стандарти МС ISO 9000 3. ISO/FDIS 9000. Системи менеджменту якості. Принципи. 4. ISO/FDIS 9001. Системи менеджменту якості. Вимоги.

Зубрицька Н.Б.,
здобувач кафедри державного управління та місцевого самоврядування АМУ,
м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ “БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ” В НАУЦІ „ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ” ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ АНАЛІЗУ ПРИЧИН ЙОГО ВИНИКНЕННЯ

Сутність банківської системи – забезпечення впорядкованого механізму грошово-кредитних відносин через жорстку фінансову дисципліну, якій повинні підпорядковуватися всі учасники процесу суспільного відтворення. А основна спрямованість розвитку банківської системи – це створення досконалого грошово-кредитного механізму, який би працював на розвиток економіки. Вирішення питання щодо поняття та обсягу банківського регулювання має невизначений характер та спонукає наукову дискусію у застосуванні зазначених термінів та розумінні їх економічної природи. Банківське регулювання є складною та багатоаспектною категорією. З одного боку, це функція державного управління, по відношенню до якої вона виступає засобом реалізації політики держави. З іншого боку, саме банківське регулювання можна розглядати як управлінську діяльність, що має свої методи та форми реалізації.

При розмежуванні понять банківське регулювання та банківський нагляд варто відмітити, що банківське регулювання передбачає впорядкований вплив на діяльність кредитних установ, що ґрунтується в основному на економічних закономірностях та на поведінці суб’єктів ринку банківських послуг. А основною метою банківського нагляду вважається “своєчасне реагування на порушення та негативні тенденції в діяльності комерційних банків з метою їх нормалізації, укріплення фінансового стану, підтримки стабільності й надійності як банківської системи в цілому, так і кожного банку зокрема”. В цьому контексті заслуговують на увагу визначення цих понять, що подані у фінансовому словнику [2, с. 57], а саме: *банківське регулювання* — це одна з функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність комерційних банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства; *банківський нагляд* — 1) діяльність щодо створення ефективної системи захисту інтересів кредиторів і вкладників, оперативного реагування на події, які дестабілізують діяльність банківської установи; 2) контроль банку за використанням банківського кредиту.

На відмінність між цими двома термінами вказує й О. Орлюк [4, с.34], оскільки відносить їх до різних (хоча і взаємодоповнюючих) видів діяльності. Регулювання, на її думку, “включає в себе розробку й видання уповноваженими установами конкретних правил, інструкцій, методологічних матеріалів, що базуються на чинному законодавстві та визначають структуру і способи здійснення банківської діяльності. Контроль за діяльністю банків здійснюється з метою забезпечення їх надійності та стійкості. Він передбачає цілісний та безперервний нагляд за здійсненням банками своєї діяльності відповідно до чинного законодавства”. Суттєве значення для розуміння поняття “банківське регулювання” та його відмежування від поняття “банківський нагляд” має їх законодавче закріплення в Законі України “Про Національний банк України” від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. Ст. 1 визначає банківське регулювання, як одну з функцій Національного банку, яка “полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства, а банківський нагляд визначається як система контролю та активних впорядкованих дій Національного банку, спрямованих на забезпечення дотримання банками й іншими фінансово-кредитними установами у процесі їх

діяльності законодавства України і встановлених нормативів з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників”. Разом із тим, аналіз змісту Закону про Національний банк дозволяє стверджувати, що законодавець не завжди послідовний щодо розуміння цих понять. Так, у п. 8 ст. 7 Закону про Національний банк банківське регулювання та нагляд розглядаються як “єдина самостійна функція Національного банку”, а в ч.2 ст. 55 говориться про те, що “Національний банк здійснює функції банківського регулювання і нагляду”, тобто дві окремі самостійні функції. Проте деякі вчені не акцентують увагу на цих розбіжностях і визначають поняття “банківське регулювання” згідно нормативно-правового акту, а саме: ст. 1 Закону про Національний банк [3, с. 120]. Поняття “регулювання” часто належить до юридичних правил або адміністративних вимог. “Нагляд” означає процедуру моніторингу за здійсненням діяльності щодо цих вимог. Гері Гегенхаймер [1, с.4] виділяє пруденційний нагляд як спеціалізований нагляд, який у більшості належить до фінансових інститутів, передусім банків, та розроблений для гарантування фінансової стабільності банків. Вчений вказує на два шляхи здійснення пруденційного нагляду для країн, які до нього вдаються: – гарантуючи те, що банки здійснюють діяльність з обмеження та контролю за ризиком; – гарантуючи те, що банківська діяльність здійснюється особами, які відповідають критеріям порядності та чесності.

Якщо розглядати поняття “банківське регулювання” через призму аналізу причин його виникнення, його основних напрямів, завдань та методів, то можна узагальнити, що, по-перше, банки є найбільш масштабним зберігачем коштів та заощаджень. Втрата відповідних коштів через банкрутство чи внутрішні банківські злочини мала б катастрофічні наслідки. Багатьом із тих, хто бажає зберегти свої заощадження, бракує досвіду у фінансових питаннях та інформації для оцінки надійності банку. Для цього відповідні державні установи беруть на себе повноваження для збору інформації, необхідної для оцінки фінансового стану банків, із метою захисту їх клієнтури від матеріальних збитків. Із цією ж метою здійснюється страхування депозитних вкладів, а також періодичний контроль за політикою і практикою банків. Тобто, захист прав та інтересів вкладників виділяється як самостійна мета банківського регулювання. По-друге, контроль за банками необхідний, оскільки вони не тільки посередники на ринку, а й підприємства, які можуть “створювати гроші”, надаючи позики своїм клієнтам або через власну інвестиційну діяльність за рахунок безперешкодного використання депозитів; по-третє, банки створюють основу механізму національних розрахунків. Розлад цієї системи може мати серйозні та глибокі негативні наслідки, беручи до уваги високий ступінь взаємозв’язку сучасної фінансової і виробничої сфер; по-четверте, взаємини між банками та державою мають історичний характер. На початку промислової ери держава переважно покладалася на дешеве банківське кредитування та кошти від оподаткування банківської діяльності. Цей механізм був альтернативою оподаткуванню державою своїх громадян у часи, коли державі були необхідні кошти для утримання армії чи інвестування масштабних проектів.

Література: 1. Гегенхаймер Гері. Закон про комерційні банки: основні розділи та положення // Матеріали семінару “Закон про комерційні банки та його роль в забезпеченні умов ефективної банківської діяльності в Україні” (Україна, Пуща-Озерна, 4-5 червня 1999 р.). – К., 1999. – С. 4-8. 2. Загородній А. Г. та ін. Фінансовий словник. - 4-е вид. випр. і доп. – К.: Знання, 2002. – 424 с. 3. Міщенко В. І., Кротюк В. Л. Центральні банки: організаційно-правові засади. - К.: Т-во “Знання”, 2004. – 282с. 4. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 240 с.

Кардінал Т.Л., студент,

Поліщук С.В.,

студент

Бабчинська О.І., к.е.н., доцент ВТЕІ КНТЕУ,

м. Вінниця, Україна

КОМУНІКАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Сучасний менеджмент неможливо уявити без засобів що дозволяють передавати, опрацьовувати і аналізувати інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень. Комунікації в організації являють собою невід’ємну складову діяльності як керівника, так і підлеглих. Особливості розвитку комунікацій в менеджменті, умови ефективності